

י"ד א - יג

שלח (תש"ז)

(הערה: לתפילת משה שבפרקנו י"ג-י"ט עיין גליון שלח תש"ג.)

א. שאלות לשון וסגנון:

(1) א. ותשא כל העדה ויתנו את קולם
הרכסים לבקעה משה את פסוקנו ליטעיה מ"ב ב.
מהי התופעה התחבירית המוזרה בשני פסוקים אלה? ע' גם ראב"ע!

xx מהי חולשת הראב"ע? נסה לפרש תופעה זו בדרך אחרת!

(2) מה ראו הכתובים לחזר ולהדגיש

פסוק ו' יהושע וכלב מן התרים את הארץ
ז' הארץ אשר עברנו בה לתור אותה

והלא ידענו כבר שתרנו אותה ושנשלחו לתור אותה ומה טעם לחזרה זו?

3xx ז. הארץ אשר עברנו בה לתור אותה טובה הארץ מאד מאד
מבנה פסוק זה מוזר מבחינה תחבירית. במה? נסה למצא טעמו?

4xx יא. עד אנה ינאצוני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי...
רבים תמהים על סדר המלים בפסוק זה, כי אם מתרעם על נאוץ
מה מקום להתרעם עוד על העדר האמונה. והיה לו לומר: עד
אנא לא יאמינו בו... ועד אנה ינאצוני. נסה ליטב קושייתם!

ב. שאלות ודיוקים ברש"י:

(1) ב ד"ה לו מתנו

2xx ד " נתנה ראש

עד "ורבותינו"

(3) ט " אל תמרדו

a. מה קשה לו?
b. למה הוסיף ו' למלת "מתנו"?
לשם מה מביא רש"י כאן את דברי תרגום
אונקלוס ולמה לא הסתפק בפרושו לבראשית
מ"א מ"א ד"ה נתתי אותך?
לשם מה הוסיף מלת "וטוב" ומה תיקן בזה?
בצל אוצרות יוסף (פירוש על רש"י לתורה)
שואל: קשה לי על פרוש רש"י, שסובר ש"אל
תיראו" היא הבטחה, למה לא פרשט כאזהרה או
כעצה, שלא יהיה להם מרץ לב.
תרץ קושייתו והסבר מהו הנימוק החיצוני
והפנימי לפרוש רש"י?

מה קשה לו?

a. " " " ?

b. האם פרושו קרוב לת"א או לספורנו.

4 { י " לרגום אותם

5 { יא. " עד אנה

א. נתנה ראש ונשובה מצרימה.

חז"ל דרשוהו לשון ע"ז. (ע' רש"י ד"ה נתנה ראש.)

באר מדרש זה ע"פ דברי הרמב"ן לפרק ט"ו ל ד"ה אשר תעשה ביד רמה החל מן
"ויהיה שעור הכתוב (כונתו לפסוק כ"ב) וכי תשגו ללכת אחרי אלוהים אחרים
ולא תעשו דבר".

מה המריצם לדרש כך? וע' גליון בהעלותך תש"ז שאלות ד 3, 4 !

ד. ה ויפל משה ואהרן על פניהם.

רמב"ן - ספורנו - רבנו בחיי - שדל. מה ביניהם?

רבנו בחיי: כששמעו כל זה נפלו על פניהם ונתביישו בשת גדול על שהיו

מחללים את ה' ית' בפרהסיא ועל שנתפתן אחרי דברי המרגלים.

שד"ל: כשראו הסכמת העדה לפרק עול ה' ונביאו, הבינו שאם ידברו - יתיקום
העם ולא יטו כלל און לדבריהם, לפיכך נפלו משה ואהרן על פניהם לפנייהם, כבקשת
רשות לדבר, כדי שלא יפסיקו בדבורם, אלא דרך חסד יניחום לדבר, ואחר כך יעשו
מה שירצו, אבל כשראו יהושע וכלב את משה ואהרן משפילים עצמם לפני העם, בערה
ברוחם אש ה' וקרעו בגדיהם ולא הניחו להם שידברו, ודברו הם בשבילים.

ה. ט לחמנו הם סר צלם

רש"י - ראב"ע - רשב"ם - ספורנו - אברבנאל.

אברבנאל: הוא מליצה נכבדת, שהיו כנענים כמן המן - לחמם של ישראל - כאשר סר
הצל מעליו, כי בעלות השמש - "וחם השמש ונמם" (שמות ט"ו), כן יהיו יושבי הארץ.

1. כיצד מפרשים המפרשים הנ"ל את הביטויים האלה?

2. במה שונה אברבנאל בפרושו מכולם?

3xx א. למה לא הסתפק רש"י בראשון משני פרושיו, מה פגם מצא בו?

שש לשלוח תשובות וגם שאלות לנחמה ליבוביץ, ירושלם 94386 5 נב 10